

Către: Domnul Radu MARIAN,
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova
Doamna Victoria BELOUS
Deputată în Parlamentul Republicii Moldova

Copie: Domnul Alexandru MUNTEANU,
Prim-ministrul Republicii Moldova
Domnul Eugeniu OSMOCHESCU,
Viceprim-ministru și ministru al Dezvoltării Economice și Digitalizării
Domnul Vladimir BOLEA,
Viceprim-ministru, ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Domnul Andrian GAVRILIȚĂ,
Ministru Finanțelor
Domnul Alexei TARAN,
Director al Agenției Naționale de Reglementare în Energetică

Nr. 37-26/SD din 02 aprilie 2026

Ref.: Anularea defalcărilor de 0,5% din investițiile în capital fix conform Codului Urbanismului și Construcțiilor

Stimată Doamnă / Stimați Domni,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) a sesizat, începând cu primele luni de aplicare a Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 („CUC”), un obstacol major și sistematic în calea investițiilor private din Republica Moldova: **obligatia de defalcări în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix** prevăzută la art. 347 CUC; iar începând cu 30 ianuarie 2025, aplicată fără un plafon maxim.

Prezenta poziție reprezintă o **continuare a poziției EBA nr. 19-26/SD din 16 februarie 2026**, și totodată, are în vedere răspunsul Ministerului Finanțelor nr. 16-08/169 din 17 martie 2026.

Membrii EBA Moldova realizează, fiecare independent și cumulat, investiții de sute de milioane de lei anual în infrastructura productivă, energetică și de servicii – investiții care servesc obiective economice și sociale naționale.

Cu titlu exemplificativ, unii membri EBA Moldova care execută investiții în rețele de distribuție realizează investiții de aproximativ 18,2

milioane euro anual (cu excluderea activelor nemateriale). În domeniul energiei regenerabile, unii membri EBA dezvoltă proiecte de construcție a parcurilor eoliene de peste 30 MW, cu o valoare a investiției de 35 milioane euro (obiective câștigate la licitație), precum și proiecte de construcție a centralelor de echilibrare pe gaze de 40 MW – strict necesare pentru a gestiona intermitența surselor regenerabile (eolian/solar) și pentru a garanta stabilitatea rețelei electrice – cu o valoare a investiției de 40 milioane euro (licitație organizată de Moldelectrica). De asemenea, unii membri EBA Moldova intenționează să participe la noua licitație pentru parcuri eoliene cu stocare, pentru care au fost scoase la licitație 170 MW cu stocare de 40 MW.

Absența oricărui plafon transformă această obligație într-o sarcină fiscală substanțială, imprezizibilă și lipsită de justificare proporțională. Or, costurile suportate de operatorii reglementați din sectorul energetic nu rămân la nivelul companiei – ele se reflectă, în mod inevitabil, în calculul tarifelor și prețurilor reglementate supuse aprobării ANRE. În consecință, această taxă se repercutează indirect asupra consumatorilor finali de energie electrică – populația, întreprinderile mici și mijlocii și instituțiile bugetare.

I. Contextul normativ

Obligația de defalcări exista în legislația Republicii Moldova din 1996, reglementată anterior de:

- **Articolul 37 din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții** – prevedea defalcări de 0,5% din investițiile în capitalul fix pentru obiectivele nefinanțate din bugetul public național, **dar nu mai mult de 50.000 MDL per obiect**. Calculul și virarea se făceau eșalonat, concomitent cu plata lucrărilor executate.

- **Hotărârea Guvernului nr. 1436/2008** – reglementa administrarea mijloacelor colectate, destinate finanțării Sistemului de documente normative în construcții (SDNC), inclusiv elaborarea normativelor tehnice, expertiza și asigurarea juridică a sistemului.

- La **30 ianuarie 2025**, odată cu intrarea în vigoare a CUC, norma a fost preluată în art. 347, cu o diferență esențială: **plafonul de 50.000 MDL per obiect a fost eliminat complet**. Aceasta modificare – aparent tehnică – produce consecințe financiare dramatice pentru investitorii privați de anvergură, multiplicând obligația de zeci sau sute de ori față de regimul anterior, fără o justificare care să motiveze oportunitatea eliminării singurului mecanism de temperare a sarcinii financiare.

Obligația este acum nelimitată, calculată anual pe volumul total al investițiilor în capitalul fix realizate în cursul anului gestionar, și declarată la

Serviciul Fiscal de Stat prin Formularul DNTC25 (aprobat prin Ordinul SFS nr. 241/30.04.2025).

II. Argumentarea poziției

2.1. Taxarea investițiilor contravine realităților economice și planurilor Guvernului

Mediul de afaceri investește în bunuri imobile pentru gestionarea propriei activități – hale de producere, depozite, fabrici, infrastructura energetică. Pentru această categorie, construcția nu este o activitate principală, ci este dictată de necesitățile de producție. Aplicarea defalcării de 0,5% este inechitabilă și împovărătoare, deoarece afectează nejustificat resursele financiare ale investitorilor și nu reflectă niciun beneficiu direct pentru aceștia. Respectiv, în loc să direcționeze investițiile în capacități de producție, companiile sunt nevoite să plătească sume substanțiale cu o trasabilitate neclară a destinației.

Această abordare este profund contradictorie cu obiectivele de politică publică ale Guvernului Republicii Moldova. Pe de o parte, Guvernul Republicii Moldova și-a asumat obiective clare de relansare a creșterii economice și de creare a unui mediu investițional favorabil, inclusiv prin instrumente directe de stimulare. În cadrul schemei de ajutor regional pentru investiții au fost aprobate, la 31.12.2025, proiecte cu investiții totale de peste 2 miliarde MDL. Beneficiarii acestei scheme – operatori din sectoarele energetic, productiv și al infrastructurii – vor datora simultan, în temeiul art. 347 CUC, defalcări de ~10 milioane MDL pentru aceleași investiții stimulate prin ajutorul de stat. Statul acordă, cu o mână, un stimulent pentru a încuraja investiția, și taxează, cu cealaltă, exact aceeași investiție – anulând parțial efectul politicii de stimulare și transmițând un semnal contradictoriu pieței.

Pe de altă parte, Republica Moldova și-a asumat, prin Planul Național Integrat Energie și Climă (PNIEC) și prin Acordul de Asociere cu UE, obiectivul ca până în 2030 cel puțin 30% din consumul de energie electrică să provină din surse regenerabile. Atingerea acestui obiectiv depinde direct de accelerarea investițiilor private în rețele de distribuție și capacități de generare regenerabilă – tocmai tipul de investiții pe care defalcarea de 0,5%, fără plafon, le penalizează cel mai sever. Această incoerență de politică publică este cu atât mai gravă cu cât Republica Moldova se află în plin proces de negocieri de aderare la UE.

2.2. Cerința de taxare este lipsită de oportunitate și de justificare

Scopul declarat al defalcărilor a fost finanțarea, la etapa incipientă, a Sistemului național de documente normative în construcții. Însă, după aproape 30 de ani de la instituirea acestei obligații, CUC a preluat norma în mod simplist, fără o analiză amplă privind oportunitatea menținerii sale în contextul actual. Mai mult, art. 347 alin. (5) CUC prevede expres ca defalcările se transferă la bugetul public național – nu la un fond dedicat, iar alin. (3) și (4) stabilesc ca Fondul SDNC se constituie din alocații aprobate distinct prin legea bugetului de stat, complet independent de sumele colectate. Alocațiile bugetare pentru Fondul SDNC au lipsit atât din legea bugetului de stat pe 2025, cât și pe 2026. Nu există, prin urmare, nicio corelație juridică sau financiară între defalcările plătite de investitori și finanțarea efectivă a sistemului normativ în construcții.

Condițiile noi de aplicare generează și cerințe administrative fiscale suplimentare (Formularul DNTC25, aprobat prin Ordinul SFS nr. 241/30.04.2025).

2.3. Natura juridică a defalcărilor nu corespunde sensului declarat – defalcarea este un impozit reglementat în afara Codului Fiscal

Modul în care este aplicată aceasta cerință conferă defalcărilor elementele definitorii ale unui impozit, astfel cum sunt prevăzute de art. 6 din Codul Fiscal: o plată obligatorie, cu titlu gratuit, care nu este condiționată de efectuarea unor acțiuni determinate în beneficiul contribuabilului. În lipsa oricărui beneficiu direct sau clar determinat și în absența unei legături reale între defalcări și finanțarea SDNC, obligația actuală are natura unui impozit. Or, conform art. 132 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova și art. 6 alin. (1) din Codul Fiscal, orice impozit trebuie reglementat prin Codul Fiscal – nu prin CUC. Menținerea acestei obligații în afara Codului fiscal are un efect descurajant asupra investițiilor și creează risc de contestare constituțională.

2.4. Viciul de procedura legislativă

Plenul Consiliului Concurenței, prin avizul nr. DJ-06/158-597 din 07 aprilie 2023, a examinat proiectul CUC (nr. unic 28/MIDR/2023) – care includea un plafon maxim al defalcărilor – și a comunicat lipsa obiecțiilor.

Cu toate acestea, textul final adoptat diferă însă fundamental: plafonul a fost eliminat. Această modificare substanțială nu a fost supusă unui nou aviz al Consiliului Concurenței, încălcând art. 41 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183/2012. O taxă nelimitată aplicată exclusiv investițiilor private mărește asimetric costurile fixe ale actorilor privați față de cei publici, distorsionând concurența.

Suplimentar, modificările nu au fost însoțite de o analiză de impact regulatorii (AIR), contrar art. 4 alin. (1) din Legea nr. 235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, și contravine obiectivelor de transparență decizională, previzibilitate a reglementărilor și protecție a investițiilor.

Norma actuala are, prin urmare, un viciu de procedura legislativă.

2.5. Abordarea actuală față de investițiile private este discriminatorie

Pe de o parte, statul acordă stimulente (ajutoare de stat) pentru a impulsiona investițiile private. Pe de altă parte, conform art. 347 alin. (5) CUC exceptează de la obligația de defalcări obiectivele finanțate din bugetul public național. Reiese că, operatorii privați care realizează lucrări de aceeași natură și utilitate publică – rețele electrice, infrastructura de transport, capacități regenerabile – sunt supuși însă obligației fără nicio derogare echivalentă. Această asimetrie încalcă principiul egalității consacrat la art. 9 și art. 126 din Constituția RM și creează un dezavantaj competitiv sistemic incompatibil cu principiul egalității în fața legii.

Mai mult ca atât, conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, *„în Republica Moldova investițiile nu pot fi supuse discriminării în funcție de cetățenie, domiciliu, reședință, loc de înregistrare sau de activitate, stat de origine al investitorului sau al investiției sau din orice alt motiv.”* Același articol stabilește că Republica Moldova asigură, în conformitate cu tratatele internaționale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, *„un regim de securitate și protecție deplină și permanentă a tuturor investițiilor, indiferent de forma lor.”*

Aplicarea defalcării de 0,5% fără plafon exclusiv investițiilor private – în timp ce obiectivele finanțate din bugetul de stat sunt expres exceptate –

constituie o formă de discriminare a investitorului privat față de investitorul public.

2.6. Angajamentele internaționale ale Republicii Moldova

Republica Moldova s-a angajat, prin Acordul de Asociere RM–UE, să asigure un climat investițional previzibil și nediscriminatoriu, inclusiv prin convergența legislației naționale cu standardele și principiile dreptului comunitar în materie de investiții și energie.

În mod direct relevant, art. 77 lit. (c) din Acordul de Asociere stabilește că cooperarea vizează *„dezvoltarea unui climat de investiții atractiv și stabil prin abordarea condițiilor instituționale, juridice, fiscale și de alt tip”*. O taxă fără plafon, aplicată exclusiv investițiilor private în infrastructura energetică, fără beneficiu contraparte determinat și fără corelare cu finanțarea efectivă a vreunui fond dedicat, contravine direct acestui angajament. Totodată, art. 77 lit. (b) impune dezvoltarea unor piețe ale energiei competitive, transparente și nediscriminatorii, iar art. 77 lit. (d) prevede explicit facilitarea de investiții în infrastructura energetică.

De asemenea, art. 205 din Acordul de Asociere obligă Republica Moldova să acorde persoanelor juridice din Uniunea Europeană un tratament *„nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor persoane juridice”*. Entități cu capital european prezente pe piața moldovenească – inclusiv membrii EBA Moldova care investesc în infrastructură – nu pot fi supuse unor sarcini fiscale suplimentare de care investitorii publici sau entitățile susținute din bugetul de stat sunt scutiți, fără a se încălca acest principiu de tratament național.

Totodată, în temeiul Tratatului de constituire a Comunității Energetice, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 117/2009, orice discriminare în sfera de aplicare a tratatului este interzisă, iar părțile sunt determinate să creeze un cadru de reglementare stabil, capabil să atragă investiții în rețelele de gaze, producția de energie și rețelele de transport.

Republica Moldova s-a angajat să contribuie la crearea unui cadru normativ clar și predictibil și a unui mediu investițional sigur, precum și să susțină utilizarea tuturor oportunităților de dezvoltare economică și de atragere a investițiilor.

2.7. Modul de aplicare este defectuos și generează incertitudine fiscală acută

Ministerul Finanțelor, prin scrisoarea nr. 16-08/169 din 17.03.2026, a confirmat ca aspecte esențiale rămân neclare, iar Baza Generalizată a Practicii Fiscale (BGPF) este în curs de actualizare.

Un aspect de o importanță deosebită pentru operatorii din sectorul energetic – și care rămâne nesoluționat prin răspunsul Ministerului Finanțelor – privește echipamentele achiziționate de beneficiarul construcției și aduse pe șantier (transformatoare, contoare, panouri fotovoltaice, turbine eoliene, echipamente de comutație). Ministerul Finanțelor recunoaște explicit, la pag. 4 a scrisorii nr. 16-08/169, că *„se necesită clarificarea aspectului dacă, în cazul materialelor și echipamentelor beneficiarului construcției, urmează a fi aplicate sau nu prevederile Ordinului MIDR nr. 6/2013”*. Cu alte cuvinte, chiar autoritatea fiscală nu a putut stabili, la distanță de peste un an de la intrarea în vigoare a normei, dacă cel mai semnificativ component al investițiilor energetice intră sau nu în baza de calcul a defalcărilor. Pentru investitorii din domeniu, valoarea acestor echipamente reprezintă o parte substanțială din investițiile anuale aprobate de ANRE, iar incertitudinea cu privire la includerea lor în baza de calcul face imposibilă determinarea corectă a obligației fiscale.

De asemenea, în privința relațiilor de locațiune, Ministerul Finanțelor transmite poziția Ministerului Infrastructurii potrivit căreia obligația de defalcare revine *„persoanei care desfășoară activitatea de construcție în scop antreprenorial”*, independent de titularul autorizației de construire. Această interpretare, deși aparent rezonabilă, nu are o bază legală expresă nici în CUC, nici în Legea nr. 329/2025 – ea reprezintă o poziție administrativă informală, comunicată printr-o scrisoare de răspuns, fără forța juridică a unui act normativ. Pentru chiriașii care suportă costurile de construcție dar nu dețin bunul imobil, această interpretare creează obligații fiscale imprevizibile, fără posibilitatea de a controla valoarea contabilă a construcției și fără un temei legal clar pe care să îl opună unui eventual control fiscal.

O incertitudine suplimentară privește încadrarea juridică a investițiilor în capacități de generare de energie regenerabilă. Răspunsul Ministerul Finanțelor citează art. 164 alin. (2) din CUC, care definește trei categorii de construcții: clădiri, construcții de inginerie civilă și construcții provizorii. Rețelele electrice și posturile de transformare se încadrează în construcții de inginerie civilă și sunt, prin urmare, în sfera de aplicare. Însă parcurile fotovoltaice și turbinele eoliene ridică o întrebare distinctă, la care Ministerul Finanțelor nu răspunde: acestea sunt construcții în sensul CUC –

și deci în baza de calcul a defalcărilor – sau sunt instalații și echipamente aferente construcției, cu un regim diferit.

Defalcarea aferentă anului 2025 trebuia declarată până la 25 ianuarie 2026. Răspunsul Ministerului Finanțelor la întrebările privind baza de calcul și subiectul obligației a fost emis la 17 martie 2026 – cu aproape două luni după expirarea termenului de declarare. Prin urmare, toți investitorii care și-au îndeplinit obligația declarativă pentru 2025 au făcut-o în absența oricărei clarificări oficiale cu privire la aspectele esențiale ale normei. Aplicarea sancțiunilor în cazul declarațiilor depuse în baza unor interpretări rezonabile, într-un context de incertitudine care nu a fost clarificat în timp util nici de către autoritatea fiscală, ar putea fi apreciată ca fiind dificil de conciliat cu exigențele prevăzute la art. 8 și 11 din Codul fiscal.

III. Soluțiile necesare

Având în vedere cele menționate mai sus, solicităm respectuos de a interveni cu soluțiile de rigoare și în mod prioritar, excluderea defalcărilor de 0,5% din art. 347 CUC în forma actuală și identificarea unui mecanism alternativ de finanțare a SDNC, proporțional, previzibil și, în cazul în care va prevedea plăți de natura unui impozit, acesta să fie reglementat în Codul Fiscal.

De asemenea, în cazul în care se va demonstra că această cerință este imperios necesară și justificabilă, considerăm necesar:

2. Reintroducerea plafonului maxim per obiect/per an – cel puțin la nivelul de 50.000 MDL per obiect prevăzut de legislația anterioară, cu aplicare retroactivă de la data intrării în vigoare a art. 347 CUC;

3. Revizuirea cuantumului defalcării prevăzute la art. 347 CUC în sensul diminuării acesteia, și adoptarea unei măsuri proporționale și echitabile pentru toate categoriile de investitori;

4. Exceptarea expresă a investițiilor în infrastructura energetică de interes public (rețele de distribuție, surse regenerabile, centrale electrice, inclusiv de echilibrare, cogenerare, instalații de stocare) de la obligația de defalcări, prin analogie cu exceptarea obiectivelor finanțate din bugetul public național;

5. Emiterea urgentă a unei circulare fiscale privind baza de calcul aplicabilă investițiilor în infrastructura energetică, anterior termenului de declarare din 25 martie 2027 pentru investițiile aferente anului 2026;

6. Neaplicarea de sancțiuni pentru declarațiile aferente anului 2025 depuse în baza unor interpretări rezonabile, până la finalizarea clarificărilor tehnice oficiale.

Apreciem deschiderea față de dialogul cu mediul de afaceri și ne exprimăm disponibilitatea pentru detalierea argumentelor și propunerilor prezentate în cadrul unei întâlniri dedicate. EBA Moldova rămâne deschisă unui dialog constructiv în vederea identificării unei soluții legislative proporționale, previzibile și compatibile cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra DOLGHII
Email: sandra.dolghii@eba.md
Tel. 022 907025, 069949404

Către: **Alexandru MUNTEANU**,
Prim-ministrul Republicii Moldova

Copie: **Eugeniu OSMOCHESCU**,
Viceprim-ministru și ministru al Dezvoltării Economice și Digitalizării

Copie: **Vladimir BOLEA**,
Viceprim-ministru, ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Copie: **Andrian GAVRILIȚĂ**,
Ministru Finanțelor

Nr. 19-26/SD din 16 februarie 2026

Ref.: Anularea defalcărilor de 0,5% din investițiile în capital fix conform Codului Urbanismului și Construcțiilor

Stimate Doamnă Prim-ministru,

Asociația Business-ului European (EBA Moldova) exprimă înalte considerații și aprecierea pentru deschiderea Guvernului față de un dialog continuu și constructiv menit să fortifice dezvoltarea economică. Dorim să semnalăm, în acest sens, un impediment major care afectează grav mediul investițional și descurajează efectuarea investițiilor în RM. Ne referim în special la modul judicios și absolut neargumentat prin care investițiile în capital fix sunt taxate de către stat prin aplicarea unei defalcări în valoare de 0,5% din aceste investiții.

O astfel de cerință a existat de-a lungul mai multor ani fiind reglementată anterior de:

- Articolul 37 din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții prevedea faptul că investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, contribuie la elaborarea documentelor normative în construcții prin virarea către bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național, dar nu mai mult de

50.000 lei per obiect. Calculul și virarea sumelor respective se fac eșalonat, concomitent cu plata lucrărilor executate, prin intermediul organului central de specialitate.

- Hotărârea Guvernului nr. 1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții

Potrivit actelor normative menționate supra, mijloacele acumulate din aceste defalcări urmau să fie utilizate pentru finanțarea Sistemului de documente normative în construcții SDNC), inclusiv crearea și întreținerea SDNC și care cuprind toate etapele procesului investițional în construcții; elaborarea reglementărilor în construcții și a documentelor de politici; asigurarea juridică pentru funcționarea SDNC; efectuarea expertizei documentelor normative în construcții etc.¹

Ținem să subliniem faptul că norma prevăzută anterior prin Legea nr. 721/1996 a fost înlocuită la

30 ianuarie 2025 cu o nouă prevedere inclusă în art. 347 din Codul urbanismului și construcțiilor, diferența esențială constând în eliminarea plafonului de 50.000 lei pentru „un obiect”.

În legătură cu raționamentul taxării acestor investiții, dar și cu eliminarea plafonului defalcărilor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții, mediul de afaceri semnalează caracterul inechitabil al acestei măsuri și solicită modificarea Codului urbanismului și construcțiilor, argumentele și solicitările punctuale fiind prezentate mai jos:

- **Taxarea investițiilor urmează a fi revăzută din perspectiva realităților economice, dar și a planurilor lansate de actual Guvern** - Vulnerabilitatea economiei RM, transpusă în rata joasă de investiții directe din ultimii ani, dar și preocuparea acestei Guvernări de a relansa creșterea economică, impun nevoia gândirii unui program amplu, menit să asigure relansarea economică și crearea unui mediu investițional favorabil și competitiv, dar și să înlăture impedimentele majore care încalcă grav libertățile și garanțiile în efectuarea investițiilor. În context, merită menționat faptul că mediul de afaceri investește în bunuri imobile pentru gestionarea propriei activități (hale de producere, depozite, fabrici și alte structuri necesare desfășurării activităților lor statutare principale). Pentru această categorie, construcția nu este o activitate principală, ci este dictată

¹ Pct.15 din Hotărârea Guvernului nr. 1436/2008

de necesitățile de producție. Aplicarea defalcării de 0,5% este inechitabilă și împovărătoare, deoarece afectează în mod nejustificat resursele financiare ale investitorilor și nu reflectă beneficiile directe pentru acești investitori. În loc să investească în dezvoltarea capacităților de producție, aceștia sunt nevoiți să plătească sume substanțiale care nu au o trasabilitate clară privind destinația acestora și nu oferă beneficii proporționale.

- **Cerința de taxare a investițiilor urmează a fi revăzută din perspectiva oportunității și justificării unei astfel de taxe** – Înțelegem că scopul declarat al unei astfel de taxe a fost de a pune bazele, la etapa incipientă, a Sistemului național de documente normative în construcții. Totuși, constatăm lipsa unei fundamentări concrete privind finalitatea/utilitatea continuării aplicării acestor defalcări. Or, Codul urbanismului și construcțiilor a preluat în mod simplist această normă, fără a efectua o analiză amplă la subiect ce ar motiva oportunitatea menținerii acestei cerințe. Mai mult, plafonul legal a fost eliminat, pierzându-se astfel unicul mecanism de temperare a impactului financiar al acestor plăți obligatorii. Condițiile noi de aplicare a acestor defalcări generează o creștere imediată și semnificativă a poverii financiare asupra investitorilor, precum și adăugă cerințe administrative fiscale. Aceste modificări, însă, nu au fost însoțite de o analiză de impact și nici de preocupări pentru asigurarea proporționalității și certitudinii juridice a reglementării. Reglementarea contravine, prin urmare, obiectivelor de transparență decizională, previzibilitate a reglementărilor și protecție a investițiilor, și în fapt afectează negativ dezvoltarea climatului investițional din țară.

- **Natura juridică a defalcărilor nu corespunde sensului declarat** - Plata defalcărilor nu are un corespondent în vreo acțiune concretă a autorităților din domeniul construcțiilor. Deși art. 347 din Codul Urbanismului și Construcțiilor face referire la formarea mijloacelor pentru dezvoltarea normativelor tehnice în construcții și, în aparență, instituie și un Fond de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții, defalcările nu sunt direcționate în acest fond. Alin.(5) al art. 347 din Codul Urbanismului și Construcțiilor prevede expres că defalcările se transferă la bugetul public național. Totodată, alin. (3) și (4) ale aceluiași articol stabilesc că fondul menționat se constituie din alocații aprobate anual prin legea bugetului de stat, iar mărimea acestuia se aprobă distinct prin legea bugetară anuală. Nu există astfel nicio corelare între cuantumul defalcărilor și finanțarea efectivă a fondului. Mai mult, alocațiile bugetare pentru acest fond au lipsit în legile bugetului de stat pentru anii 2025 și 2026. Mai mult,

modul în care este aplicată această cerință, conferă defalcărilor, mai degrabă, elementele defintorii ale unui impozit, astfel cum sunt prevăzute de art. 6 din Codul fiscal: o plată obligatorie, cu titlu gratuit, care nu este condiționată de efectuarea unor acțiuni determinate în beneficiul contribuabilului. Astfel, în lipsa oricărui beneficiu direct sau clar determinat și în absența unei legături reale între defalcări și finanțarea dezvoltării normativelor tehnice în construcții, menținerea acestei obligații are un efect descurajant asupra investițiilor.

- **Abordarea actuală în raport cu investițiile private este una destul de ambiguă și necesită a fi clarificată/definitivată** – În context, merită subliniat faptul că la moment modul în care sunt privite și încurajate investițiile antreprenorilor este unul destul de paradoxal. Astfel, pe de o parte statul oferă o serie de stimulente (ajutoare de stat) menite să impulsioneze activitatea investițională, iar pe de altă parte, în cazul în care companiile decid să dea curs unor astfel de investiții, acestea vor fi taxate prin aplicarea taxei (defalcării) de 0.5% din valoarea efectuată a investiției. Este de menționat faptul că doar prin schema de ajutor regional pentru investiții la situația de 31.12.2025, valoarea investițiilor aprobate depășește peste 2 miliarde lei, ceea ce ar rezulta în obligații suplimentare cu defalcările sus-menționate în valoare de 10 milioane lei pentru agenții economici beneficiari ai schemei de ajutor de stat.

- **Modul de aplicare a acestor defalcări este unul destul de defectuos și creează dificultăți în înțelegerea și aplicarea acestei cerințe** - Legislația nu oferă suficiente răspunsuri cu referire la cine sunt exact subiecții acestei taxe, care este obiectul acestei taxe, cum urmează să fie apreciată baza de taxare atunci când construcția nefinalizată pe parcursul anului a avut mai mulți proprietari/a fost înstrăinată către alți proprietari. Mai mult, legea nu oferă o soluție clară cu privire la definirea noțiunii de „investiții în capital fix” și creează abordări/înțelegeri diferite față de aplicarea cerinței stabilite la art.347 din Codul Urbanismului și Construcțiilor. Exemple relevante în acest sens sunt reparațiile capitale efectuate în clădiri proprii, dar și cele închiriate, investițiile în infrastructura energetică etc.

Având în vedere cele menționate mai sus, solicităm respectuos ca defalcările de 0,5% din investițiile efectuate în capital fix conform Codului Urbanismului și Construcțiilor să fie excluse în general, astfel încât să se asigure un climat investițional favorabil. În cazul în care se va demonstra,

totuși, că această cerință este una imperios necesară și justificabilă, solicităm să fie reintrodus modul de plafonarea stabilit anterior, precum și să fie revizuit cuantumul defalcărilor prevăzute la art.347 din Codul Urbanismului și Construcțiilor, în sensul diminuării acesteia, și, respectiv, adoptarea unei măsuri proporționale și echitabile pentru toate categoriile de investitori.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra DOLGHII
Email: sandra.dolghii@eba.md
Tel. 022 907025, 069949404